

ISTRAŽUJEMO: KAKO ZAUSTAVITI OPASNO PRAŽNENJE ZEMLJE

‘GUBIMO LI HRVATSKU’: Demografski nestajemo, a useljavaju mahom stranci; kako potaknuti povratak? (http://promise.hr/gubimo-li-hrvatsku-demografski-nestajemo-a-useljavaju-mahom-stranci-kako-potaknuti-povratak/)

ISELJENIŠTVO I SVIJET (HTTP://PROMISE.HR/CATEGORY/ISELJENIŠTVO-I-SVIJET/) | IZDOJENO (HTTP://PROMISE.HR/CATEGORY/IZDOJENO/)
22. lipnja 2021. | Damir Kramarić (http://www.promise.hr)

Sviđa mi se Podijeli 573 ljudi se ovo sviđa. Budite prvi među svojim prijateljima.

Tweet (https://twitter.com/share?url=http://promise.hr/gubimo-li-hrvatsku-demografski-nestajemo-a-povratak/&text=%E2%80%98GUBIMO%20LI%20HRVATSKU%E2%80%99%3A%20Demografski%20nestaj
Email Print

Već do 2050. Hrvatska će, prema procjenama stručnjaka, izgubiti dvadesetak posto stanovništva! U RH u zadnje vrijeme dolaze uglavnom stranci – iz BiH, Srbije, Nepala, Bangladeša..., dok je postotak Hrvata koji useljavaju (vraćaju se), izuzetno nizak. Zašto, nakon dugo iščekivanog stvaranja samostalne države, imamo masovno iseljavanje, a tek pojedinačne povratke i što bi valjalo učiniti da se taj trend preokrene? Odgovore na ta pitanja pokušali smo dobiti u razgovoru s dr. sc. Mariom Florencia Luchetti i dr. sc. Natashom Ružić – znanstvenicama hrvatskih korijena koje su u RH doselile iz Argentine, odnosno iz Australije, te s dr. sc. Marinom Perić Kaselj, ravnateljicom Instituta za migracije i narodnosti

(http://promise.hr/wp-content/uploads/2021/06/znanstvenice-smjesak-Medium-1.jpg) UN predviđa da će Hrvatska do 2050. izgubiti čak 17 posto stanovnika, a demograf dr. **Stjepan Šterc** tvrdi da će, sudeći prema ‘crnim’ demografskim trendovima te iseljavanju mladih, ‘Lijepa naša’ za 29 godina ostati i bez znatno više pučanstva nego što UN navodi – ako izvršna vlast pod hitno nešto ne poduzme!

Ti zabrinjavajući podaci javno su izneseni tijekom nedavne prezentacije znanstvenog projekta **“Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora”**, a o čemu smo nedavno razgovarali sa znanstvenicama Instituta za migracije i narodnosti – koje i same sudjeluju u navedenom projektu.

Zašto, nakon dugo iščekivanog stvaranja samostalne Hrvatske, imamo masovno iseljavanje, a tek pojedinačne povratke? Zbog čega se Hrvati i njihovi potomci u većem broju ne vraćaju iz dijaspor, odnosno zbog čega mnogi odustaju od povratka, a neki se razočarani vraćaju u zemlje iz kojih su došli? Što

bi valjalo učiniti da se iseljavanje uspori ili zaustavi te da se potakne masovniji povratak iz iseljeničtva?

Odgovore na ta pitanja pokušali smo dobiti u razgovoru s dr. sc. **Maríom Florencia Luchetti** i dr. sc. **Natashom Ružić** – znanstvenicama koje se bave problematikom migracija, a koje su u Hrvatsku doselile iz Argentine, odnosno Australije te s dr. sc. **Marinom Perić Kaselj**, ravnateljicom Instituta za migracije i narodnosti.

Potomci iseljenika u Južnoj Americi silno privrženi Hrvatskoj

Dr. sc. Perić Kaselj je naglasila da najnoviji podaci o useljavanju u Hrvatsku pokazuju da u RH dolaze mahom stanci (iz Bosne i Hercegovine, Srbije..., Nepala, Bangladeša i drugih zemalja, dok je postotak Hrvata koji useljavaju, odnosno vraćaju se, u zadnje vrijeme izuzetno nizak)!

No, neki ipak dolaze.

María Florencia Luchetti praunuka je hrvatskih iseljenika koji su zajedno sa svojom kćerkicom (Mariinom bakom), iz Župe dubrovačke preselili u Buenos Aires još 1927. godine.

Kaže da ni njena baka nije govorila hrvatski, pa tako ni njena majka, a ni ona..., ali da su hrvatski identitet i korijeni, itekako sačuvani u svima njima. (<http://promise.hr/wp-content/uploads/2021/06/Maria->

glavna.jpg)

“Teško je toliku privrženost pradomovini objasniti riječima. Prema istraživanju o potomcima Hrvata u Južnoj Americi, kojim se bavim, možemo zaključiti kako potomci Hrvata u Južnoj Americi najčešće osjećaju silnu, teško objašnjivu – privrženost Hrvatskoj, iako su najčešće potomci iseljenika u tek trećem ili četvrtom koljenu. Velika je emotivna povezanost tih ljudi s pradomovinom. I sama sam osjećala duboku emotivnu povezanost..., a kada sam 2009., zajedno s mamom i bakom, došla u prvi posjet Hrvatskoj, odnosno u Dubrovnik, bila sam očarana i oduševljena”, vrlo živo i uvjerljivo objašnjava **María Florencia Luchetti**.

Dodaje da je u Hrvatskoj provela svega pet dana, ali da nakon povratka u Argentinu za nju više nije bilo dvojbe.

“Na listi najljepših i najpoželjnijih mjesta za život, Dubrovnik je bio uvjerljivo prvi. Toliko sam bila oduševljena pradomovinom da sam odmah počela učiti hrvatski jezik u Argentini i u Hrvatsku sam ponovno došla 2014., nakon što sam doktorirala“, sa smiješkom priča Florencia Luchetti.

Problem je kako u Hrvatskoj pronaći posao

No, odmah dodaje da je i njoj u Hrvatskoj na početku bilo vrlo teško. U prvih godinu-dvije potrošila je, kaže, svu ušteđevinu koju je ponijela iz Argentine, jer nije uspijevala pronaći stalan posao. Dugo je, kaže, dvojila: ostati tu i krenuti od nule, ili se vratiti tamo gdje je poznaju i gdje je već ostavila neki trag...

Natasha Ružić, koja je iz Australije stigla u Hrvatsku, vodi u Zagrebu udruhu ‘Domovinska i iseljenička zajednica’, koja zapošljava više teško zapošljivih žena – odnedavno osposobljenih za posao gerontodomačice. One sada, uz posredovanje udruge, pomažu mnogim starijima, potrebitima i nemoćnima (u zadnji tren je iznos novca namijenjen udrugama koje su se prijavile za program ‘Zaželi’ Europskog socijalnog fonda, bitno smanjen, zbog čega su mnoge udruge odustale od sudjelovanja u tom projektu; no Natasha Ružić nije odustala).

Na pitanje: ‘zbog čega se neki povratnici iz dijaspeore razočarani vraćaju u zemlje iz kojih su došli’ pokušala je odgovoriti María Florencia Luchetti.

U istraživanju koje je radila anketirajući potomke hrvatskih iseljenika u Južnoj Americi, ali i one koji su došli iz Argentine i drugih zemalja u Zagreb ili u druge hrvatske gradove, doznala je, kaže, da se nekoliko njih također razočaralo te vratilo iz Hrvatske u Južnu Ameriku.

Potrošili ušteđevinu i vratili se

“Nisu uspjeli pronaći posao i nisu mogli zarađivati za život. Nakon što su potrošili ušteđevinu, morali su se vratiti. Prema intervjuima također je vidljivo kako, iako obično ljudi koji dolaze su spremni raditi i slabije plaćene poslove, odnosno one koji zahtijevaju niže kvalifikacije, pronaći posao je jedan od najtežih dijelova procesa povratka, odnosno migracije. To je, čini mi se, značajna poruka. Ako želimo potaknuti povratak u Hrvatsku moramo razmišljati o mogućnosti provedbe plana zapošljavanja za te ljude”, naglašava María Florencia Luchetti.

(<http://promise.hr/wp-content/uploads/2021/06/Natasha-glavna-Medium.jpg>) Složila se i Natasha Ružić.

“Stalno govore da Hrvatskoj nedostaju radnici. Uvozimo ih iz Tajlanda, Bangladeša, Nepala..., a Hrvati koji se žele vratiti iz Južne Amerike, ne mogu dobiti posao?! Kako sad to?”, primijetila je te dodala da bi trebalo Hrvate u Argentini, Australiji i drugim zemljama, sustavno informirati o tome – koji se to profili, odnosno koja radna mjesta, traže u Hrvatskoj.

“Trebalo bi jasno navesti: ‘Hrvatska treba građevinske radnike, kuhare, radiologe, ginekologe, pedijatre...’, pa da slijedom te informacije dođu oni koji mogu dobiti posao i koje Hrvatska treba”, tumači dr. sc. Ružić.

María Florencia Luchetti je dodala da mnogim liječnicima i drugim stručnjacima koji su u Argentini završili fakultete, a koji Hrvatskoj nedostaju, nostrifikacija diplome u Hrvatskoj predstavlja veliki izazov, jer se ponekad treba ponavljati previše ispita. “Možda bi se moglo razmišljati o tome kako bi se moglo proceduru pojednostaviti, ako je to moguće”, kaže dr. sc. Florencia Luchetti.

Nedostaju jasne upute za povratnike

Potom nudi i zaključak: "Najviše nedostaje precizna informacija dostupna na jednom mjestu, jasna uputa gdje se detaljno objašnjavaju potrebni koraci za povratak. Primjerice, u Središnjem uredu za Hrvate izvan RH postoji Ured dobrodošlice koji je koncipirao i napisao Vodič za povratnike što je odlična stvar, ali možda bi se sve to moglo bolje reklamirati i također prevoditi na drugim jezicima", zaključuje Florencia Luchetti.

Osim toga, dodaje, drugi aktualni problem, na koji upozoravaju brojni anketirani Hrvati iz Južne Amerike je dugo čekanje za stjecanje hrvatskog državljanstva.

"Anketirani kažu da se na prvi razgovor u hrvatskom veleposlanstvu u mnogim južnoameričkim zemljama čeka po godinu, godinu i pol dana. Također, u nekim zemljama ne postoji hrvatsko veleposlanstvo te zbog toga ljudi trebaju putovati u druge zemlje kako bi podnijeli zahtjev za isticanje hrvatskog državljanstva. Trebalo bi razmatrati kako se može to bolje organizirati", primjećuje dr. sc. Florencia Luchetti.

"Hrvati u Južnoj Americi su krasne, vrlo drage i srdačne osobe i trebalo bi bitno olakšati i ubrzati proceduru, kako bi ti naši ljudi mogli doći u domovinu koju toliko vole. Dosta sudionika iz istraživanja tvrde kako je u Hrvatskoj kvalitetan život, da im se sviđa sigurnost, česta druženja s prijateljima, kvalitetna hrana, opuštenija i mirnija atmosfera", nadovezala se dr. sc. Ružić, Hrvatica rođena u Australiji.

Potkraj razgovora, María Florencia Luchetti i Natasha Ružić predložile su neka rješenja, koja bi olakšala povratak (doseljavanje) zainteresiranih Hrvata iz dijaspori – a što je i strateški interes Republike Hrvatske.

Ako pristojno pitaš, ovdje će ti svi rado pomoći

"Središnji državni ured za Hrvate izvan RH dodjeljuje stipendije za učenje hrvatskoga zainteresiranim potomcima Hrvata u dijaspori, što je ključna stvar. Ne znam koliko je moguće, no ako se može obavljati ranije natječaj i javljanje rezultata, budućim stipendistima programa Croaticuma – izvrsnog tečaja učenja hrvatskog jezika, to bi olakšalo dolaske", ističe povratnica iz Argentine.

Predlaže da se izradi portal 'Povratak u Hrvatsku', na kojem bi iseljenici mogli pronaći jasne i čiste informacije.

Natasha Ružić je primijetila da snalaženje povratnika iz dijaspori dosta ovisi i o njihovom stavu, odnosno odnosu prema djelatnicima institucija koje posjećuju.

"Moje iskustvo s ljudima u Hrvatskoj je izvrsno. Ovdje su gotovo svi stvarno topli i susretljivi. Ako pristojno pitaš, sve će ti odgovoriti i pomoći ti i više nego što očekuješ. Doživjela sam da su mi u Uredu za udruge, djelatnici gotovo sami napisali novi statut, jer se ja u tome nisam snalazila. Većina ljudi u Hrvatskoj, odnosno zaposlenika u institucijama, je prekrasna. Samo im se treba obratiti pristojno i s poštovanjem. Ako nastupate drsko i s visoka, normalno da ćete naići na zid", tumači dr. sc. Ružić.

Znanstvenice su se složile da će predložiti pokretanje projekta: 'Hrvatska traži', koji bi povezao Ministarstvo rada, odnosno Zavod za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja, Hrvatsku gospodarsku komoru i Središnji državni ured za Hrvate izvan RH i koji bi se usredotočio na kadrove koji Hrvatskoj nedostaju te koji bi takve prizivao iz hrvatskog iseljništva.

Još nije tako loše, kada se ljudi ne bore za promjene?

"Ovdje mnogi pričaju kako ne valja ovo, ne valja ono... Možda u Hrvatskoj još nije toliko loše kao u drugim mjestima gdje se ljudi udružuju i zahtijevaju promjene. Ovdje postoji mogućnost iseljavanja i to je vjerojatno ispušni ventil", primjećuje María Florencia Luchetti.

Osvrnule su se potom i na mnoge prednosti koje nudi život u Hrvatskoj, a na koje domaći ljudi možda i ne obraćaju pozornost, uzimajući ih zdravo za gotovo.

"Ono što ispitanici naglašavaju kao veliku prednost je kako je Hrvatska sigurna i mirna zemlja, kako je tu život kvalitetan i bez puno stresa. U većim gradovima dugo se putuje na posao, živi se u žurbi i pod stresom. U Hrvatskoj nije tako. Ovdje je sve relativno blizu, nema toliko gužvi, žurbe. Osim toga, ovdje povijest imaš na svakom koraku. Ponekad – kada posjećujem srednjovjekovne dvorce, ili građevine iz Rimskog carstva zamišljam – tko je ovdje živio prije mnogo stoljeća", napominje María Florencia Luchetti, dok je Natasha Ružić dodala da je i hrana u Hrvatskoj uglavnom kvalitetnija od one u razvijenim zemljama Zapada – jer još uvijek se domaći proizvodi mogu kupiti na brojnim tržnicama

'Ova zemlja ima tolike potencijale, pozicija Hrvatske je toliko dobra, da je nemoguće da takva država dulje vrijeme nazaduje ili stagnira. Ako Hrvati masovno isele, doći će netko drugi i iskoristiti silne mogućnosti koje ova zemlja nudi", zaključuje znanstvenica koja je iz Australije preselila u Hrvatsku.

FOTO: Screenshot videosnimke; snimio Damir Kramarić

Tekst je dio projekta: 'Približava li se Republika Hrvatska svojoj dijaspori ili se udaljuje od nje?', financiranog od strane Agencije za elektroničke medije